GOD. XXVIII BROJ 9 BEOGRAD, AVGUST 1959 CENA 20 DIN.

VERSKI MESEČNIK BLAGOVEST

Diego De Silvia Velazquez: Krunisanje bl. Djevice Marije
Uznesena je Marija na nebo, raduju se anđeli, hvaleći blagoslivljaju Gospoda.

ČUVAJ SVOJE KRŠTENJE

(Nastavak)

Kad pogledamo povijest starih naroda, vidjet ćemo, da je u svim religijama pranje i čišćenje s vodom bio simbol duševnog očišćenja od grijeha i nečistoće. Kod Egipćana i Perzijanaca pranje vodom smatralo se kao bogoštovni čin. Indijci se peru u Gangesu, a isto tako Babilonci u Eufratu iz vjerskih razloga. Grci i Rimljani imali su iste pojmove. Pred ulazom u grčke hramove stajala je voda, koju bi svećenik blagoslovio, bacivši u nju vatru sa žrtvenika. Svatko, koji bi ušao u hram, dotaknuo bi se ove vode ili bi ga svećenik poškropio s grančicom lovora. Kod starih Židova bili su slični običaji. Na ulazu u jeruzalemski veličanstveni hram bio je postavljen veliki mjedeni sud s vodom. To je bio simbol prelaza Izraelićana preko Crvenog mora. Tko je ulazio u hram morao se u predvorju oprati, da se može prikazati čist pred Bogom. I svećenici su se prali prije posvete. Ovo židovsko ritualno pranje značilo je očišćenje srca i duše od grijeha pred licem svevišnjeg Jahveja.

Isus Krist, Bog i čovjek, nije samo kao Mudrost Božja stvorio svijet, već je on sa svojim Utjelovljenjem obnovio svijet i prirodu, kako moli svećenik kod sv. mise, kad ulijevajući vino u kalež blagosivlje i dodaje nekoliko kapi vode: »Bože, koji si dostojanstvo ljudske naravi divno stvorio i još divnije obnovio, daj da po tajni ove vode i vina postanemo dionici božanske naravi onoga, koji se je udostojao biti dionikom naše ljudske naravi, Isus Krist, Sin tvoj, Gospodin naš.« Na Jordanu se dao Isus krstiti od Ivana Preteče i tako je posvetio krštenje. S tim činom on je unaprijed simbolizirao svoju smrt, svoj silazak u grob i svoj trijumfalni izlazak iz groba, svoje uskrsnuće. Učenici Isusovi i prvi kršćani vidjeli su u ovome sliku, što se u svetom krštenju zbiva od duše čovjeka: Duhovno mrtvi čovjek postaje živ u pranju i milosti »krštenja«. Isus je utemeljio krštenje kao sakramenat četrdeset dana poslije svoga Uskrsnuća, neposredno pred Uzašašćem, kad je naredio učenicima, da naučavaju i krštavaju sve narode (Mr 16, 15. 16). On je u razgovoru sa Nikodemom to i spomenuo: »Ako se ko ne preporodi vodom i Duhom Svetim, ne može ući u kraljevstvo Božje« (Iv 3, 5).

Veličanstvena misao o učincima sv. krsta izražena je u ovim riječima apostola Pavla Rimljanima (6, 3—6): »Zar ne znate, da smo mi svi koji smo kršteni u Kristu Isusu, u smrt njegovu kršteni? S njim smo dakle ukopani krštenjem u smrt, da kao što je Krist uskrsnuo od mrtvih slavom Očevom, tako da i mi živimo novim životom. Jer ako smo s njim združeni najuže u sličnosti smrti njegove, biti ćemo i uskrsnućem, znajući to, da je naš stari čovjek s njim razapet, da se uništi grješno tijelo, ta mi više ne robujemo grijehu.« Apostol je imao u vidu, kad je ovo pisao, obred krštenja sa dubokim uronjavanjem u vodu kao da se silazi u grobnicu. Pogreb Kristov je slika ukopanja naših grijeha u krštenju. Izlazak iz krstionice označuje uskrsnuće Kristovo iz groba, to jest unutarnji preporod i moralno uskrsnuće kršćanina, opranog i očišćenog od grijeha. Eto pravog razloga zašto su prvi kršćani svoje svečano krštenje obavljali s nekom naročitom ljubavi upravo u noći Velike subote, te najveće Vigilije, kojoj je i moderna liturgija s pravom povratila njezino značenje. Vigiliji Uskrsa sličila je Vigilija Duhova. Postilo se, bdilo i molilo cijele noći, a katekumeni su se krštavali. Krsni obred bio je sličan obredu Velike subote, ali ne tako svečan. Ona se je isto tako obavljala u očekivanju nedeljne zore. Tokom vremena ona je bila sasma napuštena, a imala je vrlo lijepi i bogati oficij. S novom reformom liturgijskom 1955 i ta stara Vigilija je dokinuta, a ostala je samo Misa Vigilije kako je bila i ranije.

Iz starih liturgijskih spisa, iz govora i homilija sv. Otaca doznajemo za svečanost krštenja. Kroz čitavu osminu Uskrsa, krštenici su prisustvovali Misi s gorućim svijećama. Na Bijelu nedjelju vraćali bi natrag te svijeće, koje su služile na oltaru za vrijeme službe Božje. Mnogi su te uskrsne svijeće nosili kući na uspomenu. Siromašni su dobivali bijelu haljinu i svijeću od kumova, dobročinitelja ili od crkvene zajednice i općine. Za to su se brinuli đakoni. Bogatiji su sve to spremali sami.

Svečanosti su bile veoma krasne i dirljive, pa ćemo opisati jednu, koju u svojoj povijesti pripovjeda historičar Marko iz Gaze. To je bilo u 5 vijeku. On opisuje svečano krštenje cara Teodozija II Mlađega, unuka glasovitog Teodozija Velikoga. Premda je bio po rođenju kršćanin i on je po ondašnjem običaju, nažalost silno raširenom, odlagao sv. krst za odrasliju i zreliju dobu. Kao istočno-rimski (bizantinski) car vladao je od 401—450. Pošto je bio vrlo mlad, neko doba vladala je njegova sestra poznata Pulherija. Iz njegovog doba je čuveni »Codex Theodosianus« (g. 429). Kad je car bio kršten, vraćao se iz bazilike u carsku palaču. Kao što je bio i drugdje običaj, stvorila se ogromna pratnja u bijelim odjećama i sa svijećama. Uz cara su stupali svi dostojanstvenici i visoke ličnosti dvora u čarobnom sjaju. Svatko se divio bljesku i sjaju krštene bijele haljine mladog imperatora. Svi su bili u bijelo obučeni i tako da su prisutni gledaoci mislili, da je to mnoštvo svijeta, odličnika i plemića sa snijegom pokriveno. Povorku su pratili oružani vojnici s gorućim zubljama. To je bilo tako sjajno i svijetlo, da je narod mislio da zvijezde padaju s neba na zemlju. Zaista jedan divni starokršćanski film!

Sjaj, nevinost, neporočnost novokrštenika bila je predmet oduševljenja. Veliki crkveni naučitelj sv. Ivan Zlatousti držao je ovaj govor novokrštenicima na Duhove: »Da li bi mi svi mogli tome izbjeći osobito oni, koji su danas u vodama milosti svukli svoje staro grješno odijelo, čiji sjaj od sada može da se natječe sa sjajem sunčanih zraka? Vas dakle, koji ste ovoga dana bili upisani u broj posinovljene djece Božje, vas koji ste obukli tu haljinu slave, zaklinjem, da najbrižljivije čuvate sjaj, koji sada posjedujete.«

Kršćani u prvim vjekovima posvećivali su osobitu pažnju liturgijskom odgoju. Čitava atmosfera bila je liturgijska. Najviše su se isticale katheze o euharistiji i o krštenju. U katakombama su bile naslikane poučne, katehetske slike o sv. krstu.

Posjetioci katakomba vide često na zidovima freske, koje su vjernicima od konca 1. v. pa do konca 4. vijeka služile kao simboli ili zorne slike krštenja iz Starog zavjeta. To su u prvom redu bile ove slike: opći Potop, Prelaz preko Crvenoga mora, Voda u pustinji, koju je Mojsije čudesno izveo iz pećine.

Korablja patrijarha Noja često se nalazi naslikana. Ona znači, da se onda spasio samo onaj, koji se nalazio u korablji. Sada će se spasiti samo oni, koji su po svetom krštenju postali pripadnici Crkve i oni neće propasti. Opći potop bio je opranje od ljudskih grijeha i s tom vodom bila je uništena zloća svijeta. To je bilo u Starom zavjetu. U Novom zavjetu u vodi krštenja pročišćuje se čovječanstvo i briše se grijesi. Sv. Petar (I. 3, 20. 21) spominje tu sliku korablje. On kaže, da su se ljudi nekoć spasili po korablji, a sada po krštenju (salvos fecit baptisma).

Prelaz preko Crvenoga mora oslobodio je Židove od egipatskog ropstva. Njihovi neprijatelji Egipćani bili su uništeni u valovima mora. Tako su vjernici po krštenju oslobođeni od sotonskog ropstva, a njihovi grijesi uništeni. Ovo spominje i tumači ap. Pavao u poslanici Korinćanima (I. 10, 1—4): »Oci naši bili su pod oblakom i svi prođoše preko mora i svi su kršteni po Mojsiji u oblaku i u moru. I svi su jeli istu duhovnu hranu i pili su isto duhovno piće. Oni su naime pili iz duhovne pećine, koja ih je slijedila, a pećina je bio Krist.« I čudesni prelaz Izraelaca preko rijeke Jordana također je bio predslika krštenja. Židovi su tim čudesnim putem imali stići u obećanu zemlju. Vjernici preko sv. krsta stižu u Crkvu, to jest u obećanu zemlju milosti, a preko Crkve u nebo.

Židovski narod žedan u pustinji vikao je na Mojsija govoreći: »Daj nam vode da pijemo!« Videći Mojsije, da će narod i njegova stoka poginuti od žeđe, po milosti Božjoj sa štapom udari u stijenu pećine i poteče iz njezinoj grla voda, da narod pije. Narod je bio spašen. Kad su se radile ove slike u katakombama živio je Tertulijan u Rimu. On nam kaže izričito, da je slika vode, koju je Mojsije izveo iz pećine znak krštenja i njegovog djelovanja za spas duše, naše smrti grijehu i našeg života s uskrsnulim Kristom.

Broj ovih slika-simbola bio je velik u katakombama. Svrha ovih slika je poučna, prava kateheza: dostojno primiti sakramenat sv. krsta. Ujedno je bila opomena svim onim kršćanima, koji su zaista bili podučeni i vjerovali da što prije prime krštenje, koje su lošom navikom otezali do zrele dobe, pa čak i do samog časa smrti.

(Slijedi)

ARŠKI ŽUPNIK

Katolički svet, a napose Francuska, ove godine svečano slavi 100 godišnjicu smrti sv. Ivana Vianeja, skromnog i poniznog arškog župnika.

Biće i za naše čitaoce korisno, da kratko opišemo život i ocrtamo duhovni lik tog sluge Božjeg.

Ivan se Vianej rodio 8 maja 1786 u selu Dardili, 8 km severno od Liona kao četvrto dete. Njegovi seljački roditelji su imali šestoro dece. Njihova se kuća odlikovala pobožnošću i delotvornom ljubavi prema siromasima. Dešavalo se da je do 15 prosjaka noćilo u njihovoj kući.

Mladi je Ivan od kuće poneo u život pravu kršćansku ljubav prema bednima i pobožan običaj da je svaki sat obnovio dobru nakanu jednom Zdravo-marijom. Njegova mladost pada u vreme francuske revolucije. U teškim prilikama potajno je pohađao veronauku i u privatnoj kući primio prvu svetu pričest.

U mladom se Ivanu budilo svećeničko zvanje, koje mu je majka uvelike podržavala, ali se stavilo mnogo gotovo nesavladivih prepreka na put. Otac je želeo Ivana zadržati kod kuće, pošto je bio vredan radnik. Susedni župnik Karlo Balej iz Ekilija se prvo branio primiti Ivana u svoju privatnu školu, pošto mu je bilo već 19 godina. Latinski jezik je bio Ivanu kao tvrda kost u grlu. Najvećim naporima postizavao je jedva zadovoljavajuće uspehe. Ništa bolje nije bilo na bogosloviji, odakle su ga otpustili. Zalaganjem njegovog očinskog prijatelja župnika Baleja, Ivan Vianej je u 29 godini života bio pripušten ređenju. Svećenički red je primio 13 avgusta 1815 godine. Na pripusnici lionskog ordinarijata čita se primedba: »Crkva ne treba samo učene nego i pobožne svećenike, i to zadnje u prvom redu.«

Prve dve svećeničke godine proveo je sv. Ivan Vianej kao kapelan kod svog prijatelja Baleja. Zbog slabih ocena i nedovoljnih ispita mladom Vianeju nije bilo nekoliko meseci dozvoljeno ispovedati. Kad je ipak dobio dozvolu, prvi se kod njega ispovedio župnik Balej sam, da bi tako pokazao svoje potpuno poverenje u njegove sposobnosti. Vernici u Ekiliju su uzljubili mladog revnosnog kapelana i rado dolazili k njemu na ispoved. Uskoro iza smrti župnika Baleja, kapelan Vianej je dobio premeštaj na malu samostalnu kapelaniju Ars, malo brdsko selo, koje leži 35 km severno od Liona. Ars je imao tada 70 kuća sa 230 duša. Možda je bilo najbednije i najviše zanemareno selo u lionskoj biskupiji, u očima tamošnjeg svećenstva prava Sibirija. No, skromni i ponizni Ivan Vianej prihvaća svoje novo službeno mesto svim žarom svećeničke duše i ostaje tamo sve do svoje smrti, dakle 41 godinu, 5 meseci i 23 dana.

Pod vođstvom novog duhovnog pastira zanemareno selo proživljava svoj preporod, pretvara se u uglednu župu. Neugledni Ars postaje po svom župniku Vianeju privlačiva hodočasnička točka, koju je za poslednjih Vianejevih godina posećivalo godišnje do 100 000 vernika iz cele Francuske i svih krajeva sveta.

Čime je arški župnik postigao tako lepe uspehe? Svojom svetošću, svojim neumornim pastoralnim radom za slavu Božju i spasenje duša.

Njegov početak u Arsu je bio vrlo težak. Verski je život bio na vrlo niskom nivou. Seljaci su slabo dolazili u crkvu, nedeljom i blagdanom obavljali su svoje poljske radove. U malom Arsu bilo je pet gostiona, u kojima su se na piće nemilice trošili inače skromni prihodi seljaka. Pijančilo se, psovalo, priređivale su se igranke i druge zabave. A u takvim okolnostima razvrat i blud nije bila nepoznata stvar. Versko je znanje bilo vrlo slabo.

Novi je župnik navestio borbu svim tim porocima koje je našao u selu. Držao se toga što je obećao malom pastirčiću, koji mu je pokazao put u Ars. »Ti si meni pokazao put u Ars, a ja ću tebi put u nebo.« Borba nije bila laka. Mladi se župnik vredno i revnosno pripravljao na propovedi, u kojima je govorio o putu u nebo i odvraćao od puta u večnu propast. Ljudi koji su bili naviknuti na greh, nisu bili spremni da se poprave, nego su poduzeli protivnapad na župnika. Klevetali su ga da nemoralno živi, pisali mu pogrdna i preteća pisma, organizovali mačju muziku pod njegovim prozorom. Optužili su ga čak pred biskupom, da živi u nedozvoljenom odnosu s nekom ženom.

Ponizni i strpljivi se župnik ne brani, nego se još jače preda molitvi i delima pokore. Pred zoru je sa svetiljkom u ruci otvarao crkvu te se sate pred svetohraništem molio kao Mojsije za povereno mu stado. S molitvom je združio i pokoru, naročito bdenje i post. Njegova je hrana bila više nego siromašna. Godinama je sam sebi spremao hranu, nešto krumpira koji je stajao kuvan po više dana, simo tamo nešto iz brašna i jaja. Tek u kasnijim godinama je zbog slabosti i pod pritiskom drugih nešto popustio od prvobitne strogosti u postu. Njegovo je ležište bilo tvrdo. Iz pokorničkih pobuda Vianej je skraćivao spavanje. Spavao je po prilici 2—4 sata. Susednog župnika, koji mu se tužio da nema u pastvi uspeha, pitao je da li čini pokoru za svoje vernike, pre svega postom i bdenjem. Bio je duboko svestan da su u borbi protiv đavola uz molitvu naročito uspešna sredstva post i bdenje. Govorio bi: kao što škrtac trči za novcem, tako bismo mi morali trčati za križem. Križevi su lestvice za nebo. Jedan sat trpljenja vredi više nego nekoliko dana posta.

Arški župnik je imao mnogo šta da pretrpi i od svoje svećeničke subraće. Mnogi svećenici nisu mogli shvatiti njegov način života i rada, zaraženi su bili predrasudama o njegovoj nesposobnosti. Možda se ovde onde pridružila i zavist zbog njegovog uspeha. Smatrali su ga poneki šarlatanom. Arški je župnik sve te nepravde podnosio strpljivo, ponizno, upravo sa zahvalnošću.

Kako je tekao arškom župniku njegov radni dan? Nedelja nije se puno razlikovala od običnog dana. Što se više širio glas o njegovoj svetosti, to je više hodočasnika dolazilo koji su svi hteli da se kod njega ispovede ili barem progovore s njime koju reč. Svečev dnevni red bio je sve određeniji. Odmora ili dopusta nije poznavao.

Posle kratkog spavanja na tvrdoj dasci arški je župnik počeo svoj radni dan molitvom pred svetohraništem. Kad je bilo mnogo pokornika, počeo je već nešto iza ponoći ispovedavati. Od Sviju svetih pa do posle Uskrsa svako jutro u šest je držao katehezu za decu. Misio je tako pobožno, da je njegovo lice u to doba poprimalo sasvim natprirodni izraz. Često bi i suze ronio. Posle zahvale opet bi odlazio u ispovedaonicu i vršio službu milosrdnog Samarićanca do 11 sati, kada je bila uvek kateheza za devojčice iz sirotišta. Prvo su se održavale te kateheze u sirotištu, a kasnije u crkvi, da su ga mogli slušati u većem broju i drugi ljudi.

Oko podne je naročito u ranijim godinama posećivao svoju pastvu. Nije dozvoljavao da bi ga vernici bilo čim poslužili, ni čašu hladne vode nije uzeo. Razgovarao je s ukućanima o njihovim brigama i nevoljama, a uvek je znao brzo prelaziti na razgovor o Bogu i kršćanskim dužnostima. Ako je bila kuća u naročitoj potrebi, župnik bi iz svojih siromašnih prihoda ostavljao nešto na prozoru ili drugde.

Prihodi arškog župnika bili su slabi, ali nikad se nije nad tim potužio. Imao je na raspoloženju da bi zamolio za koju bolju župu, ali nikad nije na to ni pomišljao. Uvek je imao samo jedan talar koji bi sam doterivao. Njegov stan i nameštaj svedočio je o siromaštvu, ali uprkos tome svetac je našao sredstva da se brinuo za lepotu kuće Božje. Misno ruho, crkveno posuđe i toliko drugoga od svojih je novaca nabavio.

Posle podne Ivan se Vianej vraćao u crkvu da nastavi ispovedavanje. Kao ispovednik Vianej je imao izvanredne sposobnosti i nadnaravne darove. Iako je slabo učio teologiju, moralne slučajeve u ispovedi rešavao je tačno. Vrlo se lako i brzo uživljavao u psihologiju naroda. Sa par reči znao je svakome kazati ono što je trebalo. Imao je dar poznavanja srca, tom i onome pokorniku unapred je kazao grehe ili mu dopunio ispoved. Bilo je plača i uzdisanja oko njegove ispovedaonice. Sav ambijenat poticao je pokornike na skrušenost. Uglavnom se držao red kako su pokornici dolazili, ali katkada je i preko reda pozvao svetac koga pokornika. Bilo ih je koji nisu imali namere ispovediti se nego više manje kušati sveca. No i njih bi svetac vrlo brzo obratio. K njegovoj ispovedaonici dolazili su ljudi svih staleža, svake naobrazbe, iz svih krajeva Francuske i čitavog sveta. Svako je odlazio od njega utešen, okrepljen, smiren, spreman na bolji kršćanski život.

Svetac je velike uspehe u ispovedaonici otkupljivao molitvom i žrtvama. Na dolazak teških riba — velikih grešnika, pripravljao se posebnom pokorom.

Pod blagotvornim delovanjem župnika Vianeja selo Ars se u toku nekoliko godina potpuno promenilo. Seoske gostionice su bile zatvorene, pošto nije bilo posetilaca, ali otvorili su se hoteli koji su hodočasnicima pružali konak i hranu. Nestalo je psovanja, zamenila ga je krunica koju su seljaci molili na putu u polje i kući. Nestalo je igranki a i radnim danima se skupljao lepi broj vernika na misi. Pa i preko dana uvek bi se neko iz sela nalazio u crkvi i obavljao klanjanje presvetom Oltarskom Sakramentu. U župi se uvela bratovština presvetog Oltarskog Sakramenta za muškarce, a bratovština svete krunice za žene. Iz pastoralnih pobuda sveti je župnik pokraj crkve osnovao zavod za manje i veće devojke kako bi ih zaštitio ili spasio od moralne pokvarenosti. Ležala mu je na srcu briga za svećenički podmladak. Na njegov poticaj uvodile su se ponovo pučke misije po okolnim župama. Kad bi ga koji duhovni subrat zamolio za pomoć u propovedanju ili ispovedanju, nikad nije molbu odbio, iako je bio do krajnosti izmoren.

U Ars je počela teći reka hodočasnika, u ranijim godinama do 20 000 godišnje, u kasnijim i do 100 000. Sve je to bio strašan teret za svetog isposnika. Biskupija mu je morala slati duhovnog pomoćnika, koji je nažalost svojim teškim karakterom terorisao svetog župnika, ali ga je on svetom strpljivošću podnosio.

Crkva i država odale su svetom župniku još za života priznanje, no skromnom arškom župniku nije bilo do tih odlikovanja. Do poslednjeg je daha radio. Šest dana pre blažene smrti još je 16 sati ispovedavao. Sledeći se dan srušio. Primio je sakramente za umiruće i 4 avgusta 1859 godine blago usnuo u Gospodu.

Tri godine posle smrti počeo je proces za njegovo proglašenje blaženim. Svi zapisnici koje je trebalo obaviti, sadrže 4500 stranica. 1904 otvorili su njegov grob, telo je bilo nađeno netaknuto. 31 maja 1925 godine arški je župnik bio pribrojen svetima, a četiri godine kasnije postavljen nebeskim zaštitnikom svih dušebrižnika.

Sveti Ivan Vianej je divan primer kako Bog bira »ono što je slabo pred svetom, da posrami jako«. (1 Kor 1,27). Sveti arški župniče, izmoli nam milost, da hodamo tvojim stopama!

Don Bosko

ŽIVOT DOMINIKA SAVIJA

(Nastavak)

18. Poglavlje

Dominikovi osobiti prijatelji. — Njegova naklonost prema malom Kamilu Gaviju.

Dominiku je bio dobar prijatelj svatko, tko ga nije ljubio i tko ga nije poštivao zbog njegovih kreposti! Sa svima se znao sporazumjeti. U kreposti je bio tako stalan, da su mu čak izrazili želju, neka se druži s nekim lakoumnim drugovima i neka ih pri tom nastoji predobiti za dragoga Boga. On je znao za vrijeme odmora iskoristiti igru i indiferentne razgovore, da iz njih izvede duhovnu korist. Posebna mu je radost bila rad s članovima družbice Bezgrešnog Začeća. Njih je, kako je već rečeno, skupljao dijelom na duhovne konferencije a dijelom na pobožnosti. Te su konferencije održavali s dopuštenjem poglavara, ali su ih vodili sami dječaci. U njima se govorilo o načinu, kako da se proslave devetnice većih blagdana, označivali su se dani, u koje su pojedinci trebali pristupiti k sv. pričesti. U njima su također opominjani oni učenici, koji su najviše trebali duhovne pomoći i savjeta. Opomene je svaki pojedini davao svome štićeniku, te se u tu svrhu služio svim sredstvima, koje mu je savjetovala ljubav prema bližnjemu, da ga privede na put kreposti.

Najaktivniji od sviju bio je Dominik Savio i mogli bismo reći, da je on na ovim konferencijama vršio učiteljsku službu. Ovdje bih mogao nabrojiti više Dominikovih prijatelja, koji su sudjelovali u konferencijama, i koji su često bili u dogovoru s njime. Ali budući da su oni još u životu, mislim da će biti bolje, da o tome ne govorim. Spomenut ću ovdje samo dvojicu, koje je Bog već pozvao u vječnu domovinu. To su: Kamilo Gavio iz Tortone i Ivan Maselja iz Marmorita. Gavio je bio među nama samo dva mjeseca i to kratko vrijeme bilo je dovoljno, da među učenicima ostane trajna uspomena na njega.

Njegova divna pobožnost i njegova velika nadarenost za slikanje i rezbarenje sklonuše općinskog odbornika njegova mjesta, da ga je podupirao i omogućio mu, da dođe u Turin da se usavrši u svom umjeću. Kod kuće je prije toga prebolio neku tešku bolest. Kad je iza toga došao u Oratorij, bio je ponešto povučen, te je sav zadubljen u mislima samo promatrao, kako se dječaci igraju. Bio je tako miran i tako zamišljen ili zato, što se još morao poslije bolesti čuvati ili zato što je bio daleko od kuće ili svoje rodbine ili napokon zato, što se još nije upoznao s dječacima. Tako ga je zadubena u misli opazio Dominik, odmah mu pristupi te se među njima razvi ovaj razgovor:

— Zar ne, dragi prijatelju, ti još nikoga ovdje ne poznaš?

— Istina. No ja ipak uživam, kad gledam, kako se drugi veselo igraju.

— Kako se zoveš?

— Kamilo Gavio, iz Tortone.

— Koliko ti je godina?

— Meni je sada petnaest.

— Pa zašto si tako sjetan! Zar si možda bolestan?

— Da, bio sam bolestan. Imao sam neku srčanu bolest, koja me je gotovo dovela na rub groba, a ni sada još nisam posve zdrav.

— Ti bi želio ozdraviti, zar ne?

— Ne baš osobito. Ja bih jedino to želio, da se ispuni volja Božja.

Po ovim je posljednjim riječima vidio Dominik, da je Kamilo vrlo dobar dječak, te mu se srce ispuni takvom milinom, da mu je u posvemašnjem povjerenju ovako progovorio:

— Tko želi, da se vrši volja Božja, taj se želi također posvetiti. Želiš li ti dakle biti svet?

— Ja to želim od sveg srca.

— Dobro. Mi ćemo povećati broj naših prijatelja. Ti ćeš biti jedan od onih, koji zajedničkim silama i nastojanjem čine ono, što je potrebno u tu svrhu.

— Meni se vrlo sviđa ovo, što mi govoriš, ali ja ne znam, što bih morao učiniti.

— Ja ću ti to kazati u nekoliko riječi. Znaj, da mi nastojimo, da naša svetost bude vesela. Mi se nastojimo kloniti grijeha, kao svoga najvećeg neprijatelja, koji nam otimlje milost Božju i mir srca. Nadalje se trsimo, da svoje dužnosti točno vršimo i da napredujemo u pobožnosti. Neka ti bude geslo: Servite Domino in laetitia — Služite Gospodinu u veselju!

Ovaj je razgovor bio poput melema na sjetno Gavijevo srce te ga je uvelike utješio. On je od toga dana bio vjeran Dominikov prijatelj, kojega je vjerno nasljedovao u krepostima. Ali budući da bolest, koja ga je dovela do ruba groba, nije bila potpuno nestala, pojavi se ponovno nakon dva mjeseca. Uza svu brigu liječnika i prijatelja, nije joj se mogao pronaći lijek. Iza nekoliko dana bolest krene na gore, te pošto je s velikom pobožnošću primio svete sakramente, preda dušu svome Stvoritelju 30. prosinca 1856.

Dominik ga je često pohađao, te je nekoliko puta htio uza nj probdjeti cijelu noć, ali mu to nije bilo dopušteno. Kad je čuo, da je umro, želio je još posljednji puta vidjeti dragoga pokojnika. Promatrajući ga reče tronuto: »Zbogom, Gavio! Ja sam uvjeren, da si ti već u nebu. Stoga pripravi meni mjesto. Ja ću uvijek biti tvoj prijatelj i molit ću se za te, dokle god me Bog uzdrži u životu.«

Kasnije je Dominik ušao s nekim drugovima u sobu, u kojoj je pokojnik ležao, te izmoliše za njega oficij. Tokom dana molili su još mnogo drugih molitava. Osim toga zamoli on neke od boljih učenika, neka prikažu za pokoj njegove duše sv. pričest, a to je i on sam učinio nekoliko dana.

Među ostalim je rekao svojim prijateljima: »Dragi moji, nemojmo zaboraviti na dušu našeg pokojnog prijatelja. Ja se nadam, da se on već nalazi u nebu, no mi ipak ne smijemo prestati moliti za pokoj njegove duše. Sve što mi sada za njega učinimo, činit će po Božjoj providnosti i drugi za nas.«

19. Poglavlje

Dominikovo prijateljevanje s mladim Ivanom Masalja

Njegovo prijateljstvo prema Masalji iz Marmorita, sela blizu Mondonija, bilo je dugotrajnije i srdačnije. Obojica su došli u isto vrijeme u Oratorij. Bili su iz istog kraja i obojica su imali volju posvetiti se svećeničkom staležu, i vruće su željeli postati što svetiji.

— Nije dosta, — reče jednog dana Dominik svojem prijatelju — nije dosta reći: »Mi hoćemo da budemo svećenici, već moramo i nastojati, da si pribavimo one kreposti, koje su za taj stalež potrebne.«

— To je istina, — odgovori prijatelj. — Ako mi učinimo sve, što je u našoj moći, tad nas Bog ne će zapustiti, nego će nam sigurno dati milosti i snage, da postanemo dostojni tako velike milosti, kao što je zvanje svećeničkog staleža.

Oko Uskrsa su obavljali s ostalim dječacima duhovne vježbe s najvećom gorljivošću. Kad su završili duhovne vježbe, reče on svome prijatelju:

— Ja bih želio, da nas dvojica budemo pravi prijatelji, i to pravi prijatelji u svemu onome, što bi moglo koristiti našem vječnom spasu. Ako dakle ti opaziš na meni kakvu, makar i najmanju pogrešku, opomeni me, da se mogu popraviti. Ili ako vidiš, da bih ja mogao učiniti koje dobro djelo, nipošto me ne zaboravi upozoriti na to.

— Ja ću to rado učiniti, premda tebi toga ne treba. Ali moraš i ti meni istu uslugu iskazati, jer sam ja, kao što znaš, zbog svoga djetinjeg iskustva izložen većim pogibeljima kod učenja i u školi.

— Ne ćemo se obazirati na to, da bismo jedan drugome davali kakve darove, nego ćemo radije gledati na to, da pomognemo jedan drugome spasiti dušu.

Od toga dana bijahu Savio i Masalja pravi prijatelji. Njihovo prijateljstvo bijaše trajno, jer se temeljilo na krepostima. Natjecali su se u dobrim primjerima i međusobnom savjetovanju, u izbjegavanju grešnih prigoda i vršenju dobrih djela. Kad su na koncu školske godine svršili ispite, bilo je svakome pitomcu dopušteno, da svoje praznike provede kod roditelja ili rodaka. Neki su ipak radije ostali i za praznike u Oratoriju, da se mognu i za to vrijeme baviti svojim naukama i obavljati svoje pobožnosti. Među ovima bio je Savio i Masalja. Znajući, kako ih roditelji željno očekuju i kako im je potreban odmor, upitam obojicu:

— Zašto vas dvojica ne idete kući, da se nekoliko dana odmorite i proveselite?

Oni mjesto da odgovore, udariše u smijeh.

— Zašto se tome smijete?

— Znamo da nas roditelji očekuju, — odgovori Dominik, — a i mi bismo rado njih vidjeli i pošli kući, ali znamo također dobro i to, da ptica, dok je u kavezu, lišena slobode, ali je ipak tim sigurnija od sokola. Ako je pak vani, gdje može letjeti, kamo hoće, može svakog časa pasti u sokolove pandže.

Ipak sam ih na kratko vrijeme poslao u roditeljsku kuću, da se malo oporave. Oni se dakako, jedino iz poslušnosti pokoriše mojoj volji. Kod kuće su ostali samo onoliko dana, koliko sam im rekao.

Kad bih htio opisivati krasne kreposti Masaljeve, morao bih većinom ponoviti crtice iz života Dominika Savija, kojega je on u svemu nasljedovao. On je bio dobra zdravlja, a njegov izvanredni napredak u naukama napunjaše nas najljepšim nadama. Kad je svršio gimnaziju, položio je s najboljim uspjehom ispit za kandidata svećeničkog staleža. Ali je ipak toliko žuđenu svećeničku odjeću mogao nositi samo nekoliko mjeseci. Od prehlade je trpio na probavi, no ipak nije htio prekinuti nauke. Roditelji ga odvedoše kući, da ga mogu što bolje njegovati i da mu oduzmu svaku prilíku za učenje. Za vrijeme svoga boravka kod kuće, pisao je svome prijatelju pismo ovog sadržaja:

Dragi prijatelju! Mislio sam, da ću se morati u rodnom kraju zadržati samo nekoliko dana i da ću se naskoro moći vratiti u Oratorij. Zbog toga sam ostavio svoje knjige u školi. Sada vidim, da se bolest oteže, te da je već jako nesigurno, kako će se svršiti. Liječnik govori, da ide nabolje, ali ja se svaki dan osjećam slabije. Vidjet ćemo, tko će imati pravo. Dragi Dominiče, ja veoma žudim za tobom i za dragim mi Oratorijem, jer ovdje nemam tako zgodne prilike za obavljanje svojih pobožnosti. Kad se sjetim onih dana, u kojima smo nas dvojica odlučili, da ćemo primati sv. pričest uz savršenu pripravu, osjećam osobito veliku utjehu.

Nadam se, da ćemo nas dvojica, premda tijelom daleko jedan od drugoga, biti duhom uvijek sjedinjeni.

Međutim te molim, da odeš u sobu gdje smo učili, te tamo pregledaš moje mjesto. Naći ćeš tamo više bilježnica i »Nasljeduj Krista« od Tome Kempensa. Zamotaj sve to u jedan omot, te mi pošalji. Ali pazi, da mi ne zaboraviš poslati latinsko izdanje »Nasljeduj Krista«, a ne prijevod. Doduše sviđa mi se i prijevod, ali prijevod je ipak samo prijevod, te ga ne čitam s onolikim veseljem, kao latinsko izvorno izdanje.

IZ KATOLIČKOG SVETA

Pretsednik Gronchi kod Pape. 6 maja Papa Ivan XXIII primio je u svečanu audijenciju italijanskog pretsednika Republike u pratnji ministra inostranih poslova Pella i drugih političkih ličnosti. Papa je u svom govoru potsetio na Lateranski ugovor kao solidan temelj na kome se razvijaju dobri susedski odnosi između italijanske države i Crkve. Papa je isto spomenuo Kristov red koji je dan ranije dobio italijanski pretsednik države. Prilikom audijencije Papa je Gronchiju poklonio Lippo-vu sliku svete Obitelji i zlatnu medalju od krunisanja. Italijanski pretsednik je Papi poklonio jednu seriju svećnjaka, šest većih i 4 manja. Kardinal Tardini je posle u papino ime vratio pretsedniku Gronchiju vizitu.

Papa o katoličkoj štampi. Papa je primio prilikom kongresa italijanske katoličke štampe katoličke novinare u posebnu audijenciju te im govorio o potrebi moderne katoličke štampe. Katolička se štampa mora prilagoditi tehničkim mogućnostima sadašnjice, kako bi mogla postići jači uticaj na javno mišljenje. U prošlosti se će-

sto nije poklanjala dovoljna pažnja katoličkoj štampi, naročito sa tehničke i organizacione strane, pa je uživala u javnosti manji ugled. Stoga se katolička štampa mora u zdravoj meri modernizovati. — Papa je dalje naročito oštro osudio onu štampu koja svesno laže i širi mržnju, da bi upropastila jednostavne duše. Ona svaki dan iskrivljuje istinu, neispravno tumači učiteljsku službu Crkve i nastoji ugasiti ljubav prema Kristu. Kod odbrane istine, produžio je sveti Otac, katolički novinari moraju ostati prema protivnicima lojalni i velikodušni. Polemika mora uvek ostati u okviru ljubavi. U tome svakako nije potrebno da se odričemo bilo kojeg prava istine. Istinu možemo učiniti privlačnijom, prijatnijom, ako se u polemici upotrebljava manje sirčeta a više meda, kao što je jednom kazao sv. Franjo Saleški. — Konačno je Papa zacrtao zadatke različitih organa katoličke štampe, kod čega je naročito mislio na dnevnu štampu. Crkvene nedeljne časopise Papa je označio kao nenadomestivu dopunu dnevne štampe za svaku katoličku porodicu. Papa je pozvao i na potpomaganje katoličkih novinskih agencija, čiju potrebu je jako naglasio. Uz to Papa se izjasnio za uspešno širenje kršćanske misli na literarnom i naučnom polju.

Kuba. Pretsednik vlade Castro Fidel je izjavio da neće zagovarati pouku veronauke u javnim državnim školama. 55 član Ustava, koji je srušeni diktator Batista promenio, sada zabranjuje u državnim odgojnim zavodima poučavanje veronauke. Ranije je Fidel Castro katolicima koji su ga pomagali, obećao da će veronauku vratiti u škole.

Vatikan je izdao krajem maja dve nove serije poštanskih maraka: jednu od pet maraka na uspomenu na kršćanske mučenike pod carom Valerijanom od 257—259 godine a drugu na uspomenu 30 godišnjice Lateranskog ugovora.

Pretsednik Indonezije Sukarno je bio 14 maja primljen od Pape Ivana XXIII u privatnu audijenciju. Pretsednik Indonezije je na svom putovanju po svetu već posetio razne evropske zemlje. Iz Rima je odleteo u Južnu Ameriku, onda u Severnu pa se preko Japana vratio kući.

Ispunjeno obećanje — nova crkva. Biskup Huibers iz Harlema posvetio je u Amsterdamu novu crkvu Krista Kralja. U zimi 1941-42 Hitler je zapretio Amsterdamu da će razrušiti nasipe i pustiti vodu u grad. U toj nevolji tamošnji katolici su se zavetovali da će sagraditi novu crkvu u čast Krista Kralja, ako budu pošteđeni. Hitler svojih pretnja nije izvršio, i tako je Amsterdam dobio novu katoličku crkvu.

Prvi podmornički kurat postao je bivši podmornički oficir američke ratne mornarice Žon Labun. Za vreme drugog svetskog rata taj je oficir služio na Pacifiku. Kad je spasio iz vode jednog avijatičara koji se spustio iz aviona, dobio je visoko odlikovanje. 1946 godine napustio je službu u ratnoj mornarici te počeo studirati teologiju. Stupio je u isusovački red te bio 1956 zaređen za svećenika. Sada je bio na vlastitu molbu odabran za kurata na podmornicama. Jedan njegov brat je isto svećenik, a tri rođene sestre su redovnice.

Bivši pustinjak — koptski patrijarh. 10 maja bio je u Aleksandriji u katedrali sv. Marka svečano ustoličen novi koptski monofizitski patrijarh Ćiril VI. Njegovo je redovničko ime bilo Mina. Šest godina je živeo kao pustinjak, pre no što je postao iguman nekog manastira u Gornjem Egiptu. Star je 57 godina. Formalno je kao koptski patrijarh poglavar etiopske crkve, ali ga Etiopljani stvarno ne priznaju.

U Kanu u Francuskoj se skupilo 80 000 delegata koji su zastupali 800 000 katoličkih porodica koje šalju svoju decu u katoličke škole. Na zboru su tražili veću državnu potporu za te škole. Prema prirodnom zakonu porodica ima prvenstveno pravo odgajati svoju djecu i odabirati školu koja bi joj u tome pomogla. Oni izjavljuju da nije pravo, da moraju katolički roditelji sami podnositi teret izdržavanja takvih škola. Socijalna pravda traži da budu katolički roditelji izjednačeni s onim roditeljima koji se zadovoljavaju s državnom školom. — Anketom je utvrđeno da bi 43% francuskih porodica upućivalo svoju decu u katoličke škole, kad bi one bile jednako besplatne kao državne. 50% zemljoradnika, 39% nameštenika i činovnika, 37% radnika se izjasnilo u takvom slučaju za katoličke škole.

Školska braća sv. Ivana de la Sal broje oko 16 000 članova. U svojim zavodima i školama imaju 577 000 učenika. Njihov se rad proteže na 76 zemalja. Papa Pijo XII je sv. Ivana de la Sal proglasio nebeskim zaštitnikom odgojnih i školskih zavoda.

Sv. Lovro iz Brindizija crkveni učitelj. Papa Ivan XXIII je apostolski brevеom proglasio sv. Lovra Brindizijskog crkvenim učiteljem te njegov blagdan odredio na 23 jul. Lovro Brindizijski se rodio 1559 i umro 1916 u Lisabonu. 1575 godine stupio je u kapucinski red gde je obavljao sve službe do vrhovnog generala. Napisao je mnogo knjiga iz raznih bogoslovskih grana i odlikovao se kao propovednik u krstaškom ratu protiv Turaka. Lično je učestvovao u borbi kod Sekešfehervara i ličnim zalaganjem odlučio pobedu kršćanskog oružja. 1783 Crkva ga je proglasila blaženim, a 1881 svetim.

Novi uređenički red. U Vevaku na Novoj Gvineji tamošnji je biskup primio prvih deset uređenika u novi laički red Presvetog Srca. U prepunoj katedrali bili su oni preobučeni u novačko odelo. Nakon dvogodišnjeg novicijata oni će polagati prve zavete. Odgoj novog reda poveren je misionarima Reči Božje. Trideset daljnjih Papuanaca priprema se za novicijat.

Papa je osnovao u Zapadnoj Nemačkoj egzarhat za katoličke Ukrajince, kojih ima tamo 18 000, a raspolažu sa 20 svojih svećenika. Njihov novi egzarh je Msgr Platon Kornyak, star 38 godina. Rodio se 1920 u Steblinu u Ukrajini, u Černici i Bloju završio srednju školu, univerzitet u Rimu, gdje je postigao i dvojni doktorat. Poslednju službu je obavljao kao biskupski kancelar u Filadelfiji.

Indija je dala 1958 godine ulaznu vizu samo za 24 misionara, i to: za 15 redovnica i za 9 svećenika. Dvanaestorica su bila odbijena, dok devetorica nije dobilo nikakav odgovor.

Laički kateheti. Brazilijanski biskup Rossi iz Bara do Pira je zbog nestašice svećenika pozvao laike da preuzmu službu kateheta. Odazvalo se 372 osobe, koje su se i zaklele da će u svojoj okolini poučavati veronauku, za što su dobile i posebno ovlaštenje. Ovi će kateheti biti povezani sa domaćim župnikom i biskupom te će morati izveštavati o svom radu.

U Maroku je umro p. Albert Petriger, veran učenik p. Šarla Fuko-a u starosti od 76 godina. Taj je bio prvo svetovni svećenik. U prvom svetskom ratu služio je kao bolničar i više puta bio odlikovan. Posle rata služio je neko vreme kao dušebrižnik u Tunisu. 1927 nastanio se u Maroku te počeo živeti po uzoru p. Šarla Fuko-a. Preko 30 godina je živeo u Elkabi na Srednjem Atlasu kod tamošnjeg plemena Iškern, za koga se u svakom pogledu zauzimao. Umro je u Kazablanci u bolnici. Sahranili su ga po njegovoj želji u Elkabi. Tamošnji muslimani koji su imali u njemu svoga oca i brata, ispratili su ga sa svim počastima.

Verske škole u Južnoj Africi. Nekoliko katoličkih škola za crnce Bantu moralo je prestati radom. Većina njih još radi, iako ih država ne priznaje. Prema izjavi ministra za crnce Bantu postoji nada da će se to pitanje konačno polagano rešiti.

Sinjska Gospa. Apostolska Penitencijarija je podelila svetištu Sinjske Gospe sledeća oproštenja: 1) Potpuno oproštenje na Veliku Gospu i jedan put na godinu, prema volji vernika koji se ispovede, pričeste i pomole na nakanu svetog Oca. 2) Deset godina oproštenja na sve subote u godini i na sve Gospine svetkovine prema općem kalendaru Crkve, vernicima koji pobožno pohode njezino svetište.

Iznenadno ozdravljenje. Mondina, 28 godina stara žena iz Buš-di-Rona, je bolovala više godina od moždane bolesti. Lekari joj nisu mogli pomoći. Ohromela je, samo jednu ruku je mogla pokretati. Pred polazak u Lurd primila je sakramente za umiruće. Pred lurdskom špiljom prisustvovala je s mužem svetoj misi. Posle toga muž joj je doneo lurdske vode. Kad je ispila, osećala je kao da je kroz nju prošao topao oživljavajući izvor. Digla se i bila zdrava. Sada srećna i zadovoljna kod kuće obavlja sve domaćinske poslove.

Invalid ozdravio. Prošle godine se između ostalog i to desilo u Lurdu. Ozdravio je Alfons Lorbier, star 58 godina. Rodom je iz Alzasa, 30 godina invalid, 4 godine potpuno hrom. Njegova je žena luteranka. Kad se pre 30 godina vratio kući iz Sirije gde je ratovao, noge su mu otkazale poslušnost. Isto tako su mu jedan deo stomaka operacijom izvadili. 25 godina hodao je na štakama, dok nije potpuno ohromeo. Poslednje vreme teško ga je bilo i hraniti, pošto mu je hrana uzrokovala grčeve. U Lurd ga je pratila č.s. milosrdnica, koja mu je davala potrebne injekcije. Tamo su ga položili u kupku. Bolesnik je u hladnoj vodi zadrhtao i izgubio svest. Kad su ga digli iz vode i obukli, na njegovu su ga molbu postavili na noge, i prohodao je. Sam se vratio u bolnicu, nakon 4 dana otišao kući gde može i po stepenicama da trči, igra, obavlja fizkulturne vežbe, potpuno je zdrav.

Molitva za crkveno jedinstvo. Pred grobom belgijskog kardinala Mersijeja katoličkim se svećenicima pridružila grupa luteranskih studenata iz Severne Nemačke, da bi se zajednički molili za crkveno jedinstvo. Kardinal Mersije je za vreme prvog svetskog rata raspravljao s anglikanskim pretstavnicima o verskim i istoriskim pitanjima. Tada njegova akcija nije imala vidljivog uspeha, ali želja za jedinstvom nije izumrla.

Papa uči engleski: »Za tri meseca čućete me govoriti engleski, ako me posetite«, kazao je sveti Otac mladim bračnim parovima iz Amerike. Papa govori italijanski, latinski, francuski i bugarski, nešto razume i ruski, španjolski i nemački.

12 godišnji dečak Cezare iz Španije bio je revnostan prijatelj misija. Skupljao je milodare u tu svrhu na ulicama. Jednom mu je škatulja pala iz ruku i zakotrljala se po ulici. Dečak je skočio za njom i za novcem. U tome je nesrećno pao pod tramvaj. U bolnici morali su mu otseći nogu. Tog mladog invalida dva druga su pratila u Rim, gde ih je sveti Otac primio u audijenciju.

Glasoviti kapucin p. Pio, star 72 godine, teško je oboleo. To je onaj koji nosi na svom telu otiske Kristovih rana (stigme). Već duže vremena ne može ni misiti i ispovedavati.

Maronitski patrijarh Meuši je u maju posetio Rim, Francusku i Španiju. Njegova audijencija kod svetog Oca stavlja se u vezu sa pripravama za budući ekumenski sabor. Maronitski patrijarh rezidira u Bekorke, 25 km severno od Beiruta. Maroniti su katolici, nazivaju se po monahu Maronu iz kraja 4. veka. U Libanu ima oko 300 000 Maronita, ali u inostranstvu ih ima barem još jednom toliko. Patrijarh ima 61 godinu, tri se godine nalazi na tom položaju.

Kristov spomenik pred Lisabonom. Na Duhove, 17 maja 1959 istovremeno s obnovom posvete Portugala presvetom Srcu Isusovu i bezgrešnom Srcu Marijinu, u Lisabonu je otkriven i blagoslovljen nov Isusov spomenik. Kip sam

je visok preko 30 m, a postavak 90 m. Spomenik stoji na obali reke Tejo, pred sam ulazak u prestonicu. Taj je spomenik izraz zahvalnosti portugalskih katolika, što je Portugal bio očuvan od strahota drugog svetskog rata. Troškovi izgradnje su iznosili pola milijarde dinara. Biskup Correia da Silva iz Leirije poslao je 1940 godine ostalim biskupima pismo što ga je napisala s. Lucija iz Fatime, da će Portugal biti pošteđen od ratnih strahota, pošto se 1931 posvetio bezgrešnom Srcu Marijinu. Biskupi su se tada zavetovali da će postaviti Kristu velik spomenik, ako se proročanstvo ispuni.

Koncilska se kongregacija umnožila, pošto je Papa imenovao obzirom na budući ekumenski sabor mnogo novih članova. Trenutno ta kongregacija broji među svoje članove 35 kardinala, 32 konzultora u odeljku za pastoraciju i katehezu, 11 konzultora za upravna pitanja, 40 oficijala i činovnika. Njezin prefekt je kurijalni kardinal Ciriaci. Kongregacija je dobila nove prostorije u blizini trga sv. Petra.

Promene u papinskoj diplomaciji. Msgr Giuseppe Caprio, dosadašnji ap. delegat za Vietnam, Kambodžu i Laos, imenovan je internuncijem za Kinu sa sedištem u Tajpehu na Formozi. Bivši kineski internuncije Msgr Antonio Riberi je bio premešten za nuncija u Irsku.

Za dobru omladinsku knjigu u Danskoj. U Danskoj i ostalim nordijskim zemljama poslednjih godina naklada »Comics« preplavlja tržište sumnjivim i štetnim izdanjima. U Danskoj su katolici počeli protivnu akciju izdavanjem »Don Boskove knjige«. Izdali su već lepu seriju omladinskih knjiga, za koje se oduševila šira javnost. U svim nordijskim zemljama organizovali su se komiteti, koji se žele boriti protiv Komiksa i druge šund literature.

U Würzburgu se upisalo na novo 1364 dece, od toga samo 104 dece u zajedničke, a sva ostala deca, dakle 92,3% u konfesionalne škole. U poređenju sa prošlom godinom u zajedničke škole upisalo se tridesetoro dece manje.

Papa je imenovao posebnu komisiju sa kardinalom Tardinijem na čelu, koja će voditi sve priprave oko budućeg ekumenskog koncila. U komisiju su uključeni svi sekretari odnosno prosekretari raznih kongregacija. Sveti Oficij zastupa kao komisar p. Pavle Philippe. Svi biskupi će biti konzultirani.

Papa će ograničiti privatne, grupne i specijalne audijencije, koje će biti otsad izuzetne. Na snazi će ostati generalne audijencije. Tako će Papa imati više vremena za službene audijencije kardinala, visokih prelata u centralnim uredima i za biskupe koji dolaze službeno u Rim.

Na Duhove Papa je u crkvi sv. Petra održao pred 15 000 vernika govor, u kome se dotakao i teških iskušenja kroz koje prolaze katolici u Kini i u Madžarskoj. Na kraju se Papa potsetio da već 7 meseci upravlja Crkvom te da pokraj tolikih žalosnih vesti oseća i radost u pripremama za budući crkveni sabor koji će biti kao Novi Duhovi.

Najveća crkva Dalekog Istoka je crkva Naše Gospe u Nagasaki. Dovršena je bila krajem meseca maja. Visoka je 30 metara, ima dva tornja, građena je u romanskom stilu. Ona zamenjuje crkvu u Urakami i stoji 300 metara od mesta gde je 1945 pala druga atomska bomba.

Prema poslednjoj statistici Italija ima 152 312 časnih sestara. Na 10 000 stanovnika dolazi prosečno 31.3 časna sestra.

Papa je učestvovao u svečanosti koja se na Telovo održala u blizini Koloseuma pred Konstantinovim slavolukom. Pape su dosad retko učestvovali u telovskim procesijama. Prvi je bio Benedikto XIII godine 1725. Pijo XI je samo 1929 pribivao telovskoj procesiji na trgu sv. Petra.

Zbog ulaznih teškoća za Indoneziju holandski kapucini su odlučili da će postepeno zamenjivati svoje misijsko područje u Indoneziji sa misijskim područjem u Tanganjiki koje drže švajcarski kapucini. Svake će godine svaka provincija slati po šest misionara u zamenjene misijske stanice.

Skromnost. Liverpulska katolička katedrala u Engleskoj je imala planove, prema kojima bi trebalo za njenu izgradnju potrošiti 27 miliona funti, a vreme izgradnje bilo je određeno na 150 godina. Sadašnji nadbiskup Msgr Heenan se zadovoljio sa katedralom koja će koštati 1 milion funti s gradbenim rokom od 10 godina. Uslov je samo da se katedrala podigne na temeljima, koji su bili postavljeni već pred rat.

Irak. U toj muslimanskoj zemlji Srednjeg Istoka katolici imaju 40 crkava posvećenih Majci Božjoj. Ukupni broj stanovnika iznosi 6,5 miliona, a katolika ima među njima samo 225 000.

U Marijinoj kapelici za nutarnji apostolat Papa je služio svetu misu za grupu od 40 rimskih mladića i njihove porodice te im podelio prvu svetu pričest. Papa je prvopričesnicima govorio o važnosti vere i svete Euharistije za život. Kardinal di Jorio je još istog dana podelio sakramenat potvrde tim prvopričesnicima.

3000 kršćanskih slika na markama. Za kratko vreme treba da izađe prvi nemački katalog svih poštanskih maraka sa kršćanskim motivima koje su dosad izašle. Katalog će sadržavati preko 3000 kršćanskih motiva na markama od 8 000 raznih vrednosti.

Dva indonežanska katolička svećenika, rodom iz Floresa, otišli su na Novu Guineju u misije. Ta je činjenica toliko značajnija, pošto Indonezija sama oskudeva na svećenicima i misionarima.

Američki katolički direktorij za 1959 daje sledeće podatke o brojnom stanju američkih katolika. Ukupni broj stanovnika SAD iznosi 175 miliona. Svih katolika je 39,5 miliona. U starim američkim saveznim državama (48) živi 37,28 miliona katolika, u Aljasci i na Havajima 219 000, a u inostranstvu žive kao vojnici, diplomate i njihove porodice te ostala civilna lica 2 miliona američkih katolika.

Prepiši 10 Božjih zapovedi. Nekom mladom kriminalcu, koji je došao iz istočne u zapadnu zonu Nemačke, sud je za veći broj krađa presudio da mladić-prestupnik prepiše 10 Božjih zapovedi te ga je stavio pod poseban nadzor.

Katolici u nekim istočnim zemljama. Kina sa 650 miliona stanovnika ima 3,5 miliona katolika. Severna Koreja sa 9,5 miliona stanovnika ima još 45 000 katolika, Severni Vietnam sa 13,5 miliona stanovnika ima još 250 000 katolika. SSSR sa 209 miliona stanovnika ima 8 miliona katolika, Arabija sa 13 miliona stanovnika ima nekih 9 000 katolika. Afganistan sa 12 miliona stanovnika ima samo 400 katolika. Turska sa 24 miliona stanovnika ima samo 23 000 katolika.

U Bambergu je umro dekan Franc Vogl u starosti od 99 godina. U svećeničkoj službi je napunio 73 godine. Pripadao je kao sudetski Nemac čehoslovačkoj biskupiji Litomerice.

Papa je podigao biskupiju Nagasaki na metropoliju i podredio joj dve sufraganske biskupije. Nagasaški biskup Msgr Jamaguči postao je nadbiskup.

Obraćenici-misionari. Ap. vikarijat Quinhon je brojao 1957 godine 118000 krštenih i 52 000 katehumena. Pokret velikog obraćenja se nastavlja. Tamošnji neznabošci su duboko ogrezli u praznoverju i u strahu pred zlim dusima. Katehumeni žeđaju za kršćanskim istinama koje ih oslobađaju straha pred zlim dusima. Svoju sreću žele deliti sa drugima, pa stoga velikodušno nastupaju u svojoj poganskoj sredini kao blagovesnici kršćanstva. 70 km severno od Quinhona novoobraćeni katolici organizovali su poseban komitet za širenje kršćanstva, koji vrlo aktivno deluje. 4 km od biskupove rezidencije leži selo koje je dugo tvrdokorno prkosilo kršćanskoj stvari. 16 novembra 1958 godine 72 pogana došla su biskupu s molbom da ih primi u Crkvu. Biskup im je savetovao neka pronađu među svojim poznanicima i rođacima novih kandidata. Naredne nedelje ista grupa dovela je već 120 molilaca. Tada im je biskup dao katehista. Da ne bi zaostali za drugim selima, oni su sagradili kapelicu. Posle dva meseca broj katehumena već se popeo na 2000. Njihov broj tako brzo raste, da biskup već pomišlja na svećenika i osnivanje nove župe.

Drugi crnački biskup u Kongu. Papa je imenovao Msgr Nkongolo za biskupa u novoosnovanom ap. vikarijatu Luebo u belgijskom Kongu. Novi crnački biskup je star 43 godine. Dosad je bio profesor u malom semeništu, pretstojnik jedne misijske stanice i direktor jednog laičkog muškog reda. Njegov vikarijat broji 320 000 stanovnika, od kojih je 90 000 katolika i 15 000 katehumena. Pastva je u rukama tridesetorice svećenika, od kojih je 6 domaćih.

Kalvinisti slave ove godine 450 godišnjicu rođenja svog osnivača Ivana Kalvina. Kalvin je bio istaknuti protestantski reformator, koji je Ženevu pretvorio u protestantski Rim. Danas ima na svetu oko 14 miliona kalvinista, i to: 4 miliona u Holandiji, 3 miliona u Nemačkoj, 2 do 2,5 miliona u Švajcarskoj, 1,5 do 2 miliona u Madžarskoj, 1,5 miliona u Čehoslovačkoj, jedan milion u istočno evropskim zemljama te oko 600 000 u Francuskoj.

Katolički svećenici u nekim evropskim zemljama. Irska ima 5 500 svećenika u svojoj zemlji, a 5000 u inostranstvu, naročito u misijama. Portugal ima prosečno tri puta manje svećenika u zemlji nego Irska. Engleska ima oko 7 000 svećenika, Holandija 13 121, Belgija 18 647, Austrija 6 813, Švajcarska ima samo u pastvi 2 456, Italija 63 000, Francuska 42 000, Španija 23 372 svećenika. Nemačka ima samo u pastvi 16 680 svećenika.

Narodni jezik u liturgiji. Godišnja skupština udruženja engleskih katolika tražila je više narodnog jezika za Englesku. Na godišnjoj skupštini se govorilo o izvesnim promenama koje su u poslednje vreme nastupile. Upute Svete Stolice traže da vernici odgovaraju svećeniku na čitanoj misi, a u pevanoj da se više zajednički peva. Pomenuta skupština je naglasila da je nemačkim biskupijama bila data posebna dozvola da se u liturgiji velike sedmice mogu izvesni delovi čitati na nemačkom jeziku. U Holandiji i u flamanskim delovima Belgije mogu veće delove krštenja obavljati na narodnom jeziku. Isto tako je izvesnim katoličkim svećenicima u Izraelu dozvoljeno veće delove mise i brevijara čitati na jevrejskom jeziku.

Za anglikanski deo Engleske je utvrđeno da ima više roditelja koji traže siročad nego siročadi. Za katolički deo Engleske stvar je obrnuta. Razlog tome je što katolici imaju više dece i što su među katolicima prosečno najbrojniji siromašni radnici. Londonski kardinal Gudfrej je posebnim pastirskim pismom pozvao engleske katolike, neka se smiluju katoličkoj siročadi u zemlji.

U Francuskoj se koncem juna uveo nov francuski prevod Evanđelistara sa nedeljnim i blagdanskim poslanicama i evanđeljima. Kongregacija svetog Oficija je prevod potvrdila za javnu upotrebu. Tri nakladne kuće su po želji francuskih nadbiskupa i kardinala zajednički izdale to delo.

Njujorški nadbiskup i kardinal Spellman je na izložbi »Interpostа« u Hamburgu primio za svoju zbirku poštanskih maraka sa kršćanskim motivima bronzanu medalju.

Crkva sv. Petra u Rimu će dobiti nov portal. Pre 9 godina na natecanju dobio je porudžbinu italijanski kipar Giacomo Manzu. Umetnik će još ove godine završiti svoje delo u veličini 7,65 x 3,70 m. Na portalu će biti prikazano Kristovo uzašašće i Marijino uznesenje. Sveci svih naroda treba da simboliziraju univerzalnost Crkve. Biće prikazane i velike ličnosti starog Zaveta.

Belgijska nadbiskupija Malines u koju spada i Brisel i Antverpen, podigla je zajam od jedne milijarde dinara za izgradnju 25 novih župa u predgrađima pomenuta dva grada.

Francuska Milosrdnica Selil Šaren, koja već 28 godina radi sa siročadi u Guatemali, proglašena je bila tamo za »Damu godine« i primila od pretsednika Republike posebnu medalju u znak priznanja za zasluge. Redovnica je skromno odgovorila da je uvek ljubila Guatemalu, ali da nije znala da i nju narod Guatemale toliko ljubi i poštuje.

U Manili na Filipinima pred školskim zavodom sv. Ivana Lateranskog stoji velik mramorni spomenik vietnamskom mučeniku bl. Vinku Le Kvang Lijem, koji se u 18 veku u tom zavodu pripremao za domaće vietnamske misije, gde je 1773 godina umro mučeničkom smrću. Filipinci čuvaju uspomenu na tog vietnamskog junaka.

Univerziteti u Crnoj Africi. Trenutno radi u tom delu Afrike osam univerziteta, odnosno univerzitetskih zavoda. Dva od njih su katolička, i to: Lovanium u Kongu i zavod Pija XII u Rimu u Basutolandu. Državni univerziteti postoje: jedan u Gani sa 450 slušalaca, jedan u Nigeriji sa 700 slušalaca, jedan u Ugandi sa 750 slušalaca. Ova tri zavoda su priključena londonskom univerzitetu. Za slušatelje Kenije i Tanganike postoji zavod u Makere sa 570 slušatelja, u Siera Leone radi zavod Furah Bej sa 270 slušatelja koji je priključen univerzitetu u Durhamu. U Sudanu radi jedan univerzitet u njegovoj prestonici Hartum. — Obično su među tim studentima brojčano najjači katolici, iako su protestanti procentualno prvi. Na svim univerzitetima katolički studenti imaju na raspoloženju posebnog svećenika asistenta. Na tim univerzitetima predava izvestan broj katoličkih profesora, bilo svetovnjaka ili svećenika.

Angola je portugalska kolonija u Africi. Tamo živi 4,4 miliona stanovnika, među kojima i 120 000 Portugalaca. Po veri je svaki treći stanovnik katolik. Crkveno je Angola podeljena na šest biskupija, to jest na jednu metropoliju u Loanda i na pet podređenih biskupija. Duhovnu pastvu vode oci Duha Svetoga i nekih 50 domaćih svećenika.

U indijskoj biskupiji Ranchi uveo se običaj da se odjednom obavi venčanje i do 50 parova. Na taj se način htelo prekinuti starim sujevernim običajevima. Misionari gledaju da bude vanjska svečanost što privlačnija: mladenci su svečano odeveni, nastupa muzika i pevanje. Katkada je teško zbog stidljivosti svrstati parove kako treba da dobije svaka zaručnica svog pravog zaručnika. No, dešava se i to, da se mladi bračni par posle venčanja opet razide te vrati svako svojoj kući, dok se ne obavi venčanje po starim rodovnim običajima.

Katolička filmska liga u Nemačkoj je upisala na listu najboljih filmova 1959 italijanski film »Crveni znak« od Pietro Germi. To je priča iz železničarskog života, koja ističe vrednost i važnost porodice.

S afričkom glazbom. U najstarijoj katoličkoj crkvi još iz predreformacijskog doba u Londonu služila se sveta misa, koja je ostavila na prisutne jak utisak. Kod oltara bili su sami Afrikanci. Muzika je isto bila delo crnačkog muzičara Josipa Kiwele. Promenljive latinske delove su pevali beli oci. Pevanje su pratile tamtam trublje kao i orgulje. Pratnja je bila vrlo diskretna, pevanje je ostavljalo jak religiozni dojam.

Nemački biskup iz Osnabrika ja napisao posebno pastirsko pismo omladini. Pozvao ju je, neka svaki dan izmoli jednu desetinu krunice ili barem Anđeo Gospodnji za potrebe biskupije i sveukupne Crkve. Obećao je da će na svako pismo, koje će mu uputiti mladi vernici, odgovoriti. Dosad je primio vrlo velik broj pisama, u kojima omladina iznosi često sasvim lične stvari. Svako dobije odgovor. To se smatra vrlo korisnim načinom pastoracije.

Lurd. Od 6—8 juna 1959 održalo se drugo hodočašće katoličkih vojnika u Lurd. Bilo je 30 000 vojnika iz 12 zemalja Evrope i Amerike. Opšti religiozni utisak je bio ove godine još bolji nego prošle. Došli su već u subotu. Tada su imali zajednički križni put. Noću je bila noćna pobožnost za svećenički podmladak, pošto je ova godina u Francuskoj posvećena tom cilju. U nedelju je bio u 8 ujutro opet križni put, posle svečana misa na esplanadi pred crkvom. Pod misom se prenosio Papin govor. Papa je govorio o velikom daru vere, u kojem su vojnici raznih zemalja međusobno povezani kao prijatelji i u kojoj crpe moć za svakodnevni kršćanski život. U ponedeljak ujutro se hodočašće završilo. Prisutni su bili i vojni biskupi i njihovi zamenici: kardinal Feltin, kardinal Wendel, utreški nadbiskup i drugi. Hodočašće je disalo duhom pokore i međunarodnog bratstva.

Pred praznikom Srca Isusova u Rimu u crkvi sv. Petra održala se u prisutnosti svetog Oca sveta ura. Molilo se pre svega za svetost svih katoličkih svećenika širom sveta, za uspešnu pripravu oko budućeg ekumenskog koncila, za rimsku sinodu, za državnike koji upravljaju svetom kao i za one koji posebno trpe. Iza govora svetog Oca sledilo je naizmenično pevanje himana i litanija te razmatranje kardinala Confalonieri-a o prvom svetom času na Veliki četvrtak. Pobožnost se zaključila blagoslovom sa Presvetim.

Iz svetske statistike. Na svetu živi oko 2 800 miliona ljudi. Kina broji 640, Indija 400, SSSR 209, SAD 175 miliona stanovnika. — Prosečna starost muškaraca kod venčanja je 27 godina, žena 24 godine. Venčane osobe redovito žive duže nego one, koje nisu u braku. U SAD ima samo 8% 45 godina starih ljudi koji nisu ženjeni ili nisu bili ženjeni. U Irskoj ih ima 31%. Na jedan minut se prosečno rađa 88 dece. Prosečno se na svetu rađa 34 dece na 1000 stanovnika. Rekord drži Guineja, gde dolazi 60 porođaja na 1000 stanovnika. Najgušće nastanjen grad je Hongkong, gde dolazi 13 000 osoba na 1 km².

Novi atinski nadbiskup. Papa je imenovao Msgr Benedetto Printesis, dosadašnjeg župnika katedrale sv. Dionizija, katoličkim nadbiskupom u Atini. Latinska atinska nadbiskupija je bila osnovana 1205 godine i kao takva je bila 23 jula 1875 obnovljena. Ima oko 46 000 vernika.

Iz Meksika je otišlo pet časnih sestara u Ugandu. Potresni obred otpuštanja misionarki izvršio se u bazilici Majke Božje Guadalupske.

Papa Ivan XXIII pozvao je k sebi za ispovednika 80 godišnjeg Msgr Maria Cavagna, rodom iz Venecije. Time je Papa prekinuo sa tradicijom, da su papini ispovednici redovnici, a u poslednje vreme najviše iz Družbe Isusove. Novi papin ispovednik je svetovni svećenik. Izdao je više knjiga, od kojih je najpoznatija Razmatranja za svaki dan u godini pod naslovom »Crkvena godina«.

Centralni uredi katoličke Crkve, kongregacije, će se uglavnom do kraja ove godine smestiti u blizini Vatikana. S Vatikanom su povezani hodnikom ispod zemlje, što će olakšati i ubrzati prenos akata. Vatikanska telefonska centrala će imati umesto dosadašnjih 350 sada 1700 nutarnjih priključaka.

Severni rt Evrope. Papa je 10 juna blagoslovio 2,6 m visok križ, težak 250 kg, koji će biti postavljen na Severni rt. Taj crkveno pripada pod norvešku župu Honningsva. Ideja za taj križ potekla je od neke italijanske učiteljice iz Casella.

Britanska se vlada odlučila da će povisiti državnu dotaciju za izgradnju katoličkih škola na 75% od ukupnih gradbenih troškova. Taj zakonski predlog ministar prosvete Džofri Lojd objavio je u Donjem domu, koji tek treba da ga usvoji.

Francuska redovnička družba »Misijska braća za selo« slavi 10 godišnjicu svog postanka. Tu kongregaciju osnovao je Francuz p. Epanjel. Ova broji 68 svećenika i 53 braće pomoćnika, poseduje 11 redovničkih kuća. To je jedna od najmlađih muških redovničkih ustanova u Evropi.

2 juna 1959 u kolegijalnoj crkvi sv. Godule u Brislu obavilo se venčanje princa Alberta i italijanske princeze Paola Riffo di Calabria. Njihovu bračnu vezu blagoslovio je belgijski primas kardinal Van Roey.

BL. AUGUSTIN KAŽOTIĆ

Trogiranin, biskup Zagreba i Lucere

Bl. Augustin Kažotić rodio se u Trogiru oko g. 1260, dakle pre 700 godina. Njegovo životno djelo je značajno, pa i danas možemo od njega mnogo naučiti Znanost svetosti uvijek je aktuelna, ona nikada ne stari.

Sveci su uvijek savremeni, dok filozofi tokom vremena blijede i nestaju. Mi se s njima susrećemo i protiv svoje volje, što nam svjedoče i konvertiti 20 stoljeća. Mnogo se piše o duhovnoj obnovi svijeta. Savremeni učenjaci govore, da se treba povratiti mislima sv. Augustina i sv. Tome Akvinca. Što govore moderni učenjaci kao Josef Pieper i Arnold Toybee, to je praktično radio naš Blaženik. Živeo je u doba Tome Akvinskoga. Njegovi profesori u Parizu bili su neposredni nasljednici Tomini. Učio je izvornu tomističku filozofiju.

Sveci slijede stope svetaca. Tako je i naš Blaženik u ranoj mladenačkoj dobi čitao i štovao sv. Augustina, velikog crkvenog naučitelja. Iz štovanja prema njemu uzeo je i njegovo ime kad je stupio u dominikanski red, a prije je imao narodno ime Vučina. Pripovjeda se, da je često sebi i drugima citirao Augustinove reči: »Pravo znade živjeti onaj, koji znade pravo moliti.« Njegova uska povezanost sa svetim hiponskim biskupom istaknuta je i na oltarnoj slici, koju je naslikao poznati slikar Palma Mlađi (g. 1599) u katedrali sv. Lovrijenca u Trogiru. Naš Blaženik u dominikanskom odijelu kleči pobožno pred sv. Augustinom, koji ga blagoslivlje. Do njegovih nogu mrtvačka glava i knjiga s natpisom: »Izvorno blaženstvo sastoji se u nasljedovanju blaženih i u razmatranju smrti.« Naručitelj slike i sam umjetnik shvatili su Augustinovu svetost.

Osim sv. Augustina i sv. Tome, svog savremenika, naš Blaženik štovao je osobito sv. Ivana, trogirskog biskupa († 1111), nebeskog zaštitnika svog zavičaja. Na njegovom se grobu u katedrali pobožno molio i marljivo čitao njegov životopis, što ga je napisao na hrvatskom jeziku g. 1240 čuveni biskup Treguan. U svom rodnom mjestu našao je atmosferu svetosti.

Kakav je izgledao Trogir u Augustinovo doba, u 13 stoljeću? To je bilo najinteresantnije i najvažnije doba u historiji ovog našeg sta-

rodrevnog dalmatinskog grada. Većina građana bili su Hrvati. Stari romanski živalj iako uplivan, pomalo je iščezavao. Obitelj Kažotić, izvorno Kažota (latinski Casoctus) je hrvatskog porijekla. Zvali su ih i Domić ili Domičević, jer se jedan Kažota zvao Dominik, a bio je veoma malenog stasa. Otac našeg Augustina zvao se je Nikola, a majka Radoslava iz obitelji Saladini. Oni su bili članovi trogirskog plemstva (nobiles). Potomci obitelji Kažotića živu još i danas u Trogiru kao zanatlije. Trogir u Augustovo doba imao je mnogo sjaja ali i sjene i krvavih borbi. On je vidio dovršetak gradnje katedrale i Radovanovog Portala (g. 1240). Divio se sjajnoj bjelini i krasoti novog hrama, u kojem je kao mali klerik služio Bogu, a liturgiju je unapređivao nasljednik Treguana biskup Kolumban, franjevac iz Raba (1254—1276). Vjerski život u gradu pomladio se dolaskom franjevaca i dominikanaca, koji su gradili svoje prve siromašne samostane. Najvjerovatnije je, da su dominikanci došli u Split, ondašnju metropoliju oko g. 1240, a koju godinu kasnije u Trogir.

Socijalni i privredni život osnivao se na zemljoradnji, obrtu, trgovini i pomorstvu kao i u ostalim primorskim gradovima Dalmacije. U 13 stoljeću Trogir je vodio ratove sa Splićanima zbog terjtorija, koji je dobio od kralja Bele IV., a sa Šibenićanima zbog biskupije. Slijednju je konačno dao Trogiru papa Bonifacije VIII kao nagradu, što su pristali uz kralja Karla Roberta iz vladalačke kuće Anžuvinaca u Napulju. U Trogiru kao i u ostalo Hrvatskoj i Bosni vršili su punu vlast knezovi Šubić—Bribirski, moćni i prkositi, s kojima je naš Augustin dolazio u sukob.

Augustin je sam lično mnogo toga vidio i proživio u najdramatskijim časovima sredovječnog Trogira. Još kao dječak slušao je od svoje majke Radoslave, a najviše od svoje bake Stane razne pripovijesti iz prošlosti svog zavičaja. Baka Stana puno ga je ljubila, upoznala njegovu inteligenciju i iskrenu pobožnost, pa mu je u svojoj oporuci ostavila lijepu svotu novaca, da može kupovati knjige. Baka mu je pričala, kako su Mongoli došli pred gradske zidine g. 1242, kako su stari biskup Treguan i gradski knez Stjepko Šubić primili na konak ugarsko-hrvatskog kralja Belu IV i kraljicu Laskaris, koji su bježali sa krunom sv. Stjepana pred najezdom Mongola. Gradom je vladao strah i užas od tatarske osvete. Sve je ona to promatrala iz prozora svoje kuće, koja se nalazila upravo kod sjevernih gradskih vratiju. Ostaci te kuće ostali su i do danas i na njima je kapelica bl. Augustina.

Prvu školsku naobrazbu primio je u »kaptolskoj školi«, koju je osnovao i uredio Treguan, kasnije biskup i graditelj katedrale, rodom Firentinac, savremenik Dante-a. To je bila prva i najbolja škola u Dalmaciji. Zbog svojih izvanrednih vrlina Treguan je bio izabran nadbiskupom Splita i primasom Hrvatske, ali zbog rata između Splita i Trogira odustao je od te časti. U Trogiru je u njegovo doba bila škola i u benediktinskoj opatiji sv. Ivana Krstitelja, a opat se zvao Stajnica. Višu asketsku naobrazbu kao novak reda sv. Dominika primio je u dominikanskim samostanima u Trogiru i u Splitu. Zatim se usavršio u teološkom i filozofskom znanju na univerzi u Parizu, koja je onda bila najglasovitija u Evropi.

Kao mladi redovnik, pun apostolskog žara propovjedao je u Italiji, Dalmaciji i u Bosni, te je stekao glas čuvenog propovjednika. Bio je dobar diplomat, pa je po Hrvatskoj i Ugarskoj pratio papinskog legata kardinala Nikolu Bokasinija u tim burnim vremenima. Tada su u tim zemljama vladale vrlo teške dinastičke i političke prilike, te borba za vlast. Trebalo je reformirati i crkvene prilike, nadasve u Zagrebu. Upravo u to doba umre i glasoviti papa Bonifacije VIII, a naslijedi ga Benedikt XI spomenuti kardinal Nikola Bokasini. Pošto je novi papa lično poznavao Augustina Kažotića kao muža kreposna i duhovnim kao svjetovnim poslovima veoma vješta, to ga je imenovao biskupom Zagreba, glavnog grada Hrvatske i sam ga je u Rimu posvetio g. 1303. Kao zagrebački biskup kroz 16 godina obnovio je svoju prostranu biskupiju u duhovnom životu. Bio je pravi pastir duša i neumorni apostol. U zagrebačkoj katedrali podigao je sjaj liturgije i crkvenog pjevanja. Širio je pravdu i ljubav. Za reformu svoga klera držao je tri sinode. Sudjelovao je na crkvenom saboru u Vienni u Francuskoj. Njegov apostolski duh osjeća se i danas u veličanstvenoj tišini zagrebačke katedrale.

Ali gorku čašu razočarenja, tako čestu kod ljudi, morao je popiti i Augustin. Njegovom radu i dobru Crkve počeo je smetati Karlo Roberto kralj Ugarske, Hrvatske i Dalmacije. Augustin je imao velikih zasluga za učvršćenje vladavine Anžuvinaca, ali mu je Karlo Roberto iskazao vrlo slabu zahvalnost. Radio je za ovog kandidata Svete Stolice mnogo, tako da se zamjerio i svojim sugrađanima Trogiranima, koji ga nisu priznavali. Za uređaj crkvenih prilika Augustin je otišao u Avignon, gdje je tada boravio papa Ivan XXII (1316—1334). Kralj Karlo Roberto povjerova krivim vijestima, da ga je Augustin ocrnio pred papom, pa ga zamrzi tako, da se zagrebački biskup nije više usudio povratiti se u svoju biskupiju. Augustin je tri godine ostao u „avignonskom sužanjstvu". Papa Ivan XXII g. 1322 imenovao ga biskupom u Luceri, gradu tadašnjeg napuljskog kraljevstva u Italiji. Samo godinu dana obavljao je svoj pastirski i apostolski rad na obraćenju tamošnjih Saracena. Umro je na 3 augusta 1323 u Luceri, u crkvi sv. Dominika je pokopan. Malo poslije njegove smrti glas o njegovoj svetosti i o čudesima na njegov zagovor tako se proširio, da se od Svete Stolice tražila njegova kanonizacija.

Papa Ivan XXII, koji ga je lično poznavao i naročito volio, uzdigao ga je na čast oltara, ubrojivši ga među blaženike. Njegovo štovanje se širilo posebno u dominikanskom redu, u Luceri, Zagrebu i Trogiru. Štovao se uvijek na 3 augusta. Odavno se radi na tome, da naš blaženik dobije aureolu sveca. To je ideja i Lucere i reda sv. Dominika, a također Zagrepčana i Trogirana. Još g. 1881 dalmatinski biskupi sakupljeni u Trogiru prigodom jubileja sv. Ivana Trogirskoga, interesirali su se za njegovu kanonizaciju. Lanjske godine osnovan je u Trogiru diecezanski promicateljni odbor za kanonizaciju Bl. Augustina. Svi vjernici diljem naše domovine pozvani su, da mole i rade u tu svrhu.

UREDNIKOVA POŠTA

K. B. ODGOVOR: Prema Crkvenom zakoniku kan 1076 krvno srodstvo do trećeg kolena ženidbena je zapreka. Krvno se srodstvo umnaža umnažanjem zajedničkog korena, tako da su dve osobe u dvostrukom krvnom srodstvu, ako imaju dva zajednička korena, u trostrukom, ako imaju tri, itd. Ako je zajednički koren za jednu stranu u četvrtom kolenu, ženidbena zapreka ne postoji. Nema ženidbene zapreke kad su verenici po ocu i po majci rođaci u četvrtom kolenu. No, iz eugeničnih razloga takav se brak ne preporučuje.

Z. N. PITANJE: Ako je dete ispod sedam godina grešilo protiv šeste Božje zapovedi iz neznanja, da li je u tom slučaju nevinost za uvek izgubljena? ODGOVOR: Gde nema smrtnog greha, tamo se nevinost pred Bogom nije izgubila. Ako je devojčica na bilo koji način izgubila telesnu netaknutost, pred licem Crkve ona nije više nevina.

V. M. ODGOVOR: Članstvo u raznim bratovštinama povlači za sobom obavezu obavljati neke molitve, ali ne pod greh. Redovničke osobe su obavezne držati kućna pravila te ispunjavati redovnička pravila, ali samo po sebi ne pod grehom. Ako ste se međutim Bogu zavetovali nešto učiniti, tada ste sagrešili, ako ste iz nemarnosti pogazili zavet. Ako zavet niste mogli izvršiti ili ste potpuno na nj zaboravili, nije bilo greha.

J. S. ODGOVOR: Ne slažem se s vama. Samo prestanka s 13 članom Apostolskog verovanja »i uznesenje bl. Device Marije«. Apostolsko verovanje je iza očenaša i prvog dela Zdravomarije najstarija kršćanska molitva. Iz velikog poštovanja do te molitve Crkva je kroz 1900 godina čuva netaknutu. Kad se ukazala potreba, Crkva je sastavila druge ispovesti vere, ali apostolskog verovanja nije promenila.

M. Š. PITANJE: Zar nisu katolički bogoslovi u moderno vreme suviše popustljivi u pitanju evolucije života? ODGOVOR: Katolička Crkva nepokolebivo stoji na osnovnoj verskoj istini da je Bog stvorio svet i sve što je na svetu da Bog sve to izdržava i svime upravlja. Kako su stvari nastajale i razvijale se nije teološko nego pozitivno naučno pitanje. Dok pozitivna nauka ostaje u granicama svoje struke, nema sukoba sa verom. Crkva pozdravlja svaki istinski napredak nauke, pošto doprinosi boljem poznavanju Boga i njegovih osobina.

L. A. ODGOVOR: Primio sam vaše pesmice: Majci Božjoj, Hostijo bijela, Trnje života. Došle su kasno, a nisu ni na dovoljnoj visini, da bi ih mogao uvrstiti u časopis. Dragi će vam Bog ipak naplatiti sve što ste učinili iz ljubavi prema njemu.

K. J. PITANJE: Da li je moguće da je Isus proveo neko vreme u Indiji kod fakira i naučio razne njihove veštine da bi njima posle u javnom životu obmanjivao narod, koji je njegove egzhibicije držao čudesima? ODGOVOR: Potpuno je takva mogućnost isključena. 1) Otkako se Isus vratio iz Egipta, živeo je sve do javnog nastupa u Nazaretu. Njegovi prijatelji i protivnici kažu za nj da je Galilejac, Nazarećanin. Stanovnici Nazareta držali su ga Josipovim sinom te su se čudili kako zna Pisma kad nije učio. 2) Fakirske veštine se ne mogu poreditи s Isusovim čudesima. Fakiri i umetnici imaju svoju garderobu koja im je bitno potrebna za izvo[illegible] njihovih veština. Bez njih su oni kao guslar bez gusala. Krist se međutim nije ničim služio, nego samo naređivao, i priroda ga je slušala kao što veran pas sluša svog gospodara. Na Kristovu reč zbivale su se stvari koje može činiti samo svemogući Bog. 3) Za Krista je teška uvreda pripisivati mu nameru obmanjivanja. Kristova moralna veličina ne dozvoljava ni najmanju sumnju u čestitost njegovih postupaka. Bilo ih je koji su tokom istorije pokušavali ukloniti Kristova čudesa, ali uzalud. Čudesa Kristova ostaju istorijska činjenica, u kojima se je očitovao prst Božji.

Uč. PITANJE: Kad bi se na ispovedi ispovednik zadovoljio opštim priznanjem grešnosti, a ne bi tražio detaljnu optužbu greha, vernici bi se radije i u većem broju ispovedali. Zar se ne bi moglo popustiti od sadašnje strogosti? ODGOVOR: Ustanovne reči sakramenta svete pokore sadržavaju obavezu iskrene optužbe greha. Ispovednik mora znati kome mora, a kome ne sme dati odrešenje. Stoga mora znati šta je pokornik učinio i mora prosuditi njegovo pokajanje. Kao što sudija mora znati šta je optuženi učinio, tako i ispovednik. Kao što mora bolesnik otkriti lekaru svoju bolest, tako grešnik ispovedniku svoje grehe. Taj se sakramenat naziva „pokora", ne možemo dakle potpuno crtati pokornički karakter iz tog sakramenta. Nijedan čovek na zemlji ne prašta njemu nanesene uvrede tako plemenito i uz tako malenu naknadu, kao što to čini Bog u tom sakramentu.

G. H. Pitanje: Zašto katolička Crkva toliko naglašava verski odgoj omladine? Zar se ne bi mogla zadovoljiti time, da svojim vernicima objasni svoju nauku i svoje zapovedi, a onda ostavi ljude na miru da rade šta hoće. Vera je ionako slobodna stvar svakog pojedinca. Svako

će za sebe odgovarati pred Bogom. Zar ne vrši Crkva suviše jak pritisak na vernike da moraju samo tako postupati, a ne drukčije, a napose u odgojnim stvarima? Odgovor: Profesor fizike tumači svoj predmet i traži od učenika da ga nauči. Profesora ne interesuje kakav će stav zauzimati njegov učenik u svom životu prema njegovom predmetu. Drugo je sa veronaukom. Kateheta se ne zadovoljava da njegov učenik zna odgovarati na katekizamska pitanja, nego traži od njega da njegov predmet sprovodi u život, da bude praktičan vernik. — Ni roditelji nisu potpuno indiferentni da li deca ispunjavaju njihova naređenja ili ne, postupaju prema njihovim savetima ili ne. Roditeljska ljubav i briga neprestano bdije nad decom. Takav je i odnos Crkve prema njenim vernicima. Uzor nam je Krist — Dobri pastir, koji brižno čuva svoje ovce i ide do krajnjih granica da pronađe izgubljenu ovcu. Zar svećenik, koji bi svojim vernicima samo mirno objasnio versku nauku te im predložio zapovedi koje ih obavezuju, pa ih onda prepustio samima sebi, ne bi bio sličan mlitavom najamniku, kome je stalo samo do svog komoditeta a svoje stado prepušta vucima? Kad se obični majstor s ljubavlju i brigom zauzima za svoga učenika, koliko većim žarom ljubavi i brižnosti mora svećenik ulagati sve snage za spas njemu poverenih duša! Svećenik nije samo učitelj, nego je i pastir.

J. L. Pitanje: Koliko ima naših misionara u misijama? Odgovor: Sveukupni broj jugoslovenskih misionara mi nije poznat, ali znam da rade 53 slovenačka misionara i misionarke u misijama, samo u Indiji 19.

K. B. Pitanje: Umrla je 12 godišnja devojčica. Roditelji je nisu dali krstiti niti joj šta govorili o Bogu. Devojčica je obolela a pred smrt ju je baka sama krstila a da joj nije ništa kazala šta čini. Da li takvo krštenje važi? Odgovor: Takvo krštenje ne važi. Samo one osobe koje još nisu došle do pameti možemo tako krstiti. Osoba koja se već služi svojim razumom, mora biti prvo poučena u osnovnim verskim istinama, mora u njih verovati te sama izraziti želju da se krsti. Kršćanska vera je najskupocenije blago koje mogu roditelji pokloniti svojoj deci. Tom blagu nema zamene, ništa drugo ne može otvoriti nebeska vrata. Čoveku se postavlja pitanje: gde je bila baka ranije? Zar u 12 godina nije imala nikada prilike da govori svojoj unuci o Bogu, o Kristu i Majci Božjoj te je tako pripravi na prijem najpotrebnijeg sakramenta? Nevina deca su po prirodi sklona kršćanstvu!

G. Z. Pitanje: Da li je evanđelist Matej stvarno zastupao nešto blaži stav u pitanju nerazvezivosti braka nego ostali sveti pisci? Prema njegovim tekstovima naime izgleda da preljuba raskida bračnu vezu. Odgovor: Istina je da su egzegeti često jedan izraz kod Mateja krivo prevodili odnosno tumačili. U pitanju je naime izraz: porneia ili zenout. Taj izraz su prevodili sa preljubom, ali to nije tačno. U Isusovo vreme taj izraz porneia (zenout) bio je specifični izraz za svaku nedozvoljenu i nevaljanu bračnu vezu. Matejev tekst 19,9 glasi dakle ovako: „Ko otpusti svoju ženu (sem ako je bila nevaljana bračna veza) i oženi se drugom, čini preljubu i ko se oženi otpuštenom, čini preljubu". Tako otpada svaka sumnja i poteškoća o saglasnosti svetih pisaca.

MOLITVA U IME SVOJE I BLIŽNJIH

Isuse, otkloni od mene daleko
darove što nudi ih svijet,
sve čemu je svrha bezbriga i slast.
Neka mi srce ostane meko
kao breskvin svijet;
neka ga nikad ne učine kamenim
mržnja i strast.

Neka se mom mekom srcu rugaju
svi koji trče bez daha
za dobrima što ih kupiti mogu.
Od krađe i bijede ja nemam straha.
Sve mi je imanje u Bogu.

Zidova od opeke, još drveta i platna,
vode i kruha toliko mi udijeli
da živim život svoj.
Očuvaj me od blaga srebrena i zlatna!
Draže mi je zlatno sunce
i srebreni snjegovi bijeli,
nego zlatnika najveći broj.

Daj mi toliko zdravlja da mogu Tebi služiti
i bližnjem svom.
Bogatstvo znade varati i rastužiti.
Prazne ruke znadu imati srce prebogato!
Visine zemaljske lako sruše bura i grom.

Učini da ne marim kada me napadaju,
da neprijatelje uzmognem ljubiti
i da vječnost nikad neću izgubiti.
Bit ću junak u Božje ljubavi boju.
A Ti ćeš mi, Isuse, u času smrti reći:
„Nema duga, ni sjene na Tvojoj vječnoj sreći,
jer nisi od svijeta primio plaću svoju!"

Nakane apostolata molitve: Katolička nas Crkva u mesecu avgustu naročito poziva na molitvu presvetom Srcu Isusovu da bi se socijalna nauka Crkve iz dana u dan širom sveta sve uspešnije širila. U misijskom nam pogledu međutim Crkva preporučuje molitvu, da se u misijama ne bi usporio porast zvanja zbog nedostatka novčanih sredstava.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konsultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20 — Tek. račun 101-704-3-533.

Grafičko preduzeće »SRBOŠTAMPA« — Beograd, Zmaj Jovina broj 39 — Telefon br. 20-268.